ПРО ЗЕЛЕНУ ЯЛИНКУ ТА ЗОЛОТУ МАНДАРИНКУ

Ви вмієте тримати секрети? Я розкажу вам зараз одну таємницю. Тільки ви мене не видайте, добре?

Коли всі діти дитбудинку полягали спати, а дорослі почали прикрашати ялинку, один маленький хлопчик непомітно прослизнув у залу і сховався за рояль. Там він сів на маленький ослінчик для ніг, і його нікому не було видно. А він бачив усе.

Ялинка була, як і належить всім новорічним ялинкам, висока, стрункa і дуже гарна. Іграшок приготували багато, їх треба було всі розвішати, а хлопчикові вже захотілося трошки спати. Але ж цікаво почекати до кінця і потім подивитися на вже прикрашену ялинку, йому ще хотілося побачити, як прийде Новий рік, і загадати яке-небудь цікаве бажання. Він ще не знав, яке бажання загадає, але знав: те, що загадується під Новий рік,— обов’язково здійсниться.

От на ялинку, на самий вершечок, вже повісили п’ятикутну зірку, по зелених гілках розсадили білих зайчиків, круглооку сову, довгоносого Буратіно, гарненьку снігуроньку, повісили ліхтарики, грибки, червонобокі яблучка, прапорці усіх країн світу й багато великих і маленьких хлопавок.

У маленьких хлопавках не було нічого — тільки "хлоп", і край, а у великих були паперові вбрання.

"Я зірву собі оту велику, зелену. Там, напевне, вбрання льотчика! — подумав хлопчик. — Хоч би швидше усі розійшлися, я б підійшов ближче і все роздивився".

Він позіхнув і потер пальчиками очі. Але тут саме внесли великий ящик. Мабуть, там були ще іграшки.

— О, це буде найкращий подарунок нашим дітям,— сказав хтось з дорослих. — Обережно розпаковуйте... Цікаво, чи не померзли вони в дорозі?

Хлопчик підвівся навшпиньках і визирнув з-за рояля. Там, напевне, було щось живе, а не іграшки, якщо могло померзнути.

Покришку з ящика зняли, і хлопчик побачив щось золоте.

— Тут є і лист! Дивіться, зверху покладено листа! Прочитайте його, а завтра ми прочитаємо усім дітям!

І вони почали читати лист, а хлопчик і слухав і ні, бо все намагався розібрати, що ж там таке в ящику.

— Ми виймемо трошки і повісимо на нашу ялинку! Дивіться, вони просто золоті на цій зелені.

Тепер хлопчик добре розглянув, що це таке. То були мандаринки, круглі мандаринки, і вони справді здавалися золотими між зелених гілок ялини.

— Які великі! Я ніколи таких не бачив! Мабуть, вони дуже соковиті і солодкі. І як багато!

Хто ж це нам надіслав?!

А дорослі вже скінчили прикрашати ялинку, помилувалися на неї з усіх боків і пішли з зали. Вони виключили велику люстру, а маленьку лампочку над круглим столиком лишили, мабуть, просто забули, і в залі була півтемрява.

"Я так нічого не роздивлюся",— подумав хлопчик, але його побоювання були даремні. Раптом враз на ялинці засвітилася п’ятикутна зірка і всі ліхтарики, і ялинка заблищала, засяяла, запроменилася.

— Як добре! — прошепотів хлопчик і навіть очі заплющив, таке було яскраве світло. А чи він відкрив їх, чи ні, він уже не помітив і сам...

"От тепер я побачу, — зрадів він,— як прийде Новий рік, і чи справді Дід Мороз сам розносить подарунки, і чи оживають уночі іграшки".

Адже всі ви добре знаєте, що іграшки дуже хитрі. При вас вони ані руш — солдатики воюють, коли їх розставляють хлопчики і роблять самі "піф-паф". Ляльки розмовляють, коли за них тоненькими голосочками говорять дівчатка, а Дід Мороз просто собі стоїть під ялинкою і тільки всміхається усім.

Але ж дітям завжди здається — коли їх нема близько, іграшки якось по-своєму живуть, і якщо це здається, то, може, є й насправді? Уявіть собі, тільки про це подумав хлопчик, як усі пташки на ялинці зацвірінчали, застрекотіли, зайчики застрибали. Буратіно почав совати свій довгий ніс у всі хлопавки, і хлопчик навіть злякався, що його ніс розірве ту велику, зелену, яку він намітив для себе. Хлопчик не витримав і підбіг до ялинки. Там усі були захоплені своїми справами, і на нього ніхто не звернув уваги, тільки сова блимнула круглими великими очима, мовляв: а це ще що за велика така іграшка? Хлопчик злякався і зіщулився, але сова блимала очима весь час і повертала їх то праворуч, то ліворуч, і за мить вона вже дивилась не на хлопчика, а на золоту мандаринку, яку повісили на ялинці.

Мандаринка була не іграшкова, а справжня, одна з тих, що приїхали в ящику, і якщо всі зроблені іграшки ожили, то вона, звичайно, мала всі права розмовляти в цю новорічну ніч! Тому вона й усміхалася і крутилася на всі боки. їй це легко було робити, бо вона була, як усі мандаринки, кругленька. І вона казала дуже милим голосом усім щось

приємне. Адже всі знають, які мандаринки смачні і солодкі, хіба вони, можуть говорити якісь неприємності?

— Привіт! Привіт! — казала вона. — Коли мене вкладали діти в ящик, вони казали: "Це наш сонячний привіт тим дітям, яким ми посилаємо цей подарунок!"

— Тому-то ви така золота і кругленька, як сонечко! — промовила ялинка, яка, звичайно, почувала себе найголовнішою на цьому святі. Відомо, що без ялинки новорічного свята бути не може, і тому вона трималася з усіма люб’язною господинею.

— Можливо! — засміялася у відповідь золота мандаринка. — Я ніколи не сподівалася, що потраплю на таке бучне свято. Навпаки, я дуже боялася і тремтіла весь час, бо багато людей казали: "Хоч би вони не померзли! Хоч би вони не померзли!"

— Хіба ви здалека? — спитав цікавий до всього довговухий зайчик.

— О, хіба ви не знаєте? Я росла і виховувалася в Грузії.

— Розкажіть, це дуже цікаво... — прошепотіла ялинка. їй було приємно, що на її свято приїхали такі почесні гості.

— Розкажіть,— аж застогнав від цікавості зайчик.

— Розкажіть,— запищала снігуронька і всі ляльки на ялинці, а Буратіно присунув аж до самісінької мандаринки свій довгий ніс, та сова суворо блимнула на нього, і він трохи відсунувся. Хлопчик теж прошепотів:

— Розкажіть...

— Ми схожі на сонце, — почала з почуттям власної гідності, але дуже мило мандаринка, — тому що там, де я зросла, дуже багато сонця і майже не буває зими. Я, наприклад, ніколи не бачила морозів, віхол, заметелиць. Мої старенькі родичі, правда, казали, що інколи, раз на три-чотири роки, холодні люті вітри наганяють їх спересердя до нас.

— А сніг? Невже у вас не буває снігу? — спитав зайчик.

— А як же діти гуляють у сніжки і ліплять сніговиків? — не витерпів Буратіно.

— Сніг у нас лежить на високих горах, — продовжувала мандаринка. — Я росла з моїми родичами в долині, але бачила на верхів’ях гір снігові поляни. Це дуже красиво. Гори ще

стоять зелені, а на шпилях лежить сніг, і внизу так тепло, що в морі купаються діти і загоряють на сонці. І там росте чай, там ростуть лимони.

— Звичайно, який це чай без лимонів! — підняв носа вгору Буратіно, але сова зупинила його базікання суворим поглядом.

— І там росте багато апельсинів і мандаринів. Я виросла з маленької кісточки, яка є всередині кожної мандаринки. Мандаринку з’їла дівчинка, а кісточку зберегла і висадила в горщечок.

"І я так зроблю, — подумав хлопчик. — Я з’їм мандаринку, а кісточку посаджу!"

Але тільки-но він це подумав, як Буратіно закричав.

— О, як цікаво! Скажіть, і у вас всередині така кісточка? Я вас нікому не віддам! Я хочу, щоб і в мене виросло мандаринове дерево!

Оцей ще Буратіно! Він завжди соває носа куди не слід Це не так просто,— засміялася мандаринка і покрутилася на ниточці. — Цей горщечок поставили в теплиці поряд з багатьма іншими, а коли виросли пагінці — усіх пересадили на широку поляну, звідки видно було з одного боку снігові гори, а з другого синє море і де нас зігрівало таке ласкаве, щедре сонце. Деревця вже мріяли, що на них виростуть солодкі золоті мандаринки. Але приходили дорослі люди, прибігали хлопчики і дівчатка в червоних галстуках, і всі казали:

— Дички! Дички! Це ще дички!..

І якось навесні прийшли дівчатка з кошиками в руках. У кошиках вони принесли багато бруньок. Це були бруньки з дорослих мандаринових дерев. Гострим ножем розрізали вони кожен стовбурець коло коріння.

— Ай! — скрикувало деревце, але йому швидко вкладали бруньку і міцно зав’язували.

Мандаринка на мить замовкла, а всі слухачі співчутливо покивали головами і з повагою подивилися на мандаринку.

— Уявіть! Ми всі від того виросли солодкими! ї коли зібрали перший урожай на нових деревцях, хлопчики і дівчатка в червоних галстуках вклали нас у великий ящик і послали в подарунок вашим дітям на новорічне свято. Вони казали при цьому: "Ми з ними друзі — ні гори, ні море не розділять нас". А справді, нас довго везли морем. Ми лежали в ящиках і нічого не бачили, але шум хвиль ми чули, і інколи хвилі так гойдали пароплав, що ящик наш так і хитався туди й сюди, туди й сюди! Потім ми їхали поїздом, а потім на машинах нас привезли сюди. Уявіть собі, ніхто з нас не змерз і навіть холодно не було.

Це тому, напевно, що наші діти дуже дружать з вашими і загорнули нас з великою любов’ю.

— О, як було б добре,— мовила ялинка,— коли б і в наших краях росли такі ласкаві сонячні плоди. Як би всі любили вас і дружили з вами! Ми такі високі, міцні, нас бояться піски і вітри-суховії, ми стояли б стіною і не пускали б їх до вас, а наш Дід Мороз зовсім не такий страшний!

"Як добре було б..." — подумав хлопчик, але тут залунав годинник — бам-бам-бам — 12 разів.

— Новий рік! Новий рік! — закричав Буратіно. — Швидше загадуйте бажання!

І хлопчик закінчив у думках своє бажання.

"...Щоб ми завжди з тими дітьми дружили і дерева наші з їхніми дружили!.."

Він хотів подивитися, який же Новий рік, чи справді маленький хлопчик, як він, але раптом світло ударило просто в очі. Він їх відкрив. Над ним стояли дорослі.

— Дивіться, він заснув. Візьмемо його на руки і перенесемо в ліжко.

І хлопчик досипав уже в ліжку.

А другого дня був перший день Нового року і було дуже весело з самого ранку усім дітям дитячого будинку. Всі вони одержали багато подарунків, до них приїхало багато гостей, але найдужче вони справді зраділи подарунку з далекої Грузії. І не тому, що в ящиках було багато мандаринів, а тому, що там лежав великий лист, і діти Грузії писали дітям України, що вони в знак щирої дружби посилають ці мандаринки, золоті, як сонце. І що вони надішлють їм також молоді саджанці з цих дерев, щоб діти посадили і виховали їх на згадку про своїх друзів Вони писали, як зробити теплиці, як ходити за ними, щоб і на Україні виросли і не померзли ці сонячні плоди.

Адже коли хочеш — все можеш зробити, і ніякий мороз і холодний вітер не заморозять те, що зігріває гаряча любов, дружба і велике бажання зробити якнайкраще.

— Ура! — кричали діти. — Ми зробимо все, щоб і в нас росли їхні деревця. Хай живе наша дружба!

— Ура! — кричав хлопчик, який зустрів Новий рік під ялинкою.

Він нікому не розказав про те, що чув і як зелена ялинка і золота мандаринка теж подружилися. Це був його секрет.

Та він знав те, що знав! А тепер і ви знаєте